

Vážení občané Bystřice a okolí,

vzpomínám na mé návštěvy Bystřice v dobách, kdy tu starostovala paní Anna Konderlová, a tak se dozvídám o Vašich oslavách dvou velkých výročí.

Připomínáte jimi podstatnou souvislost mezi hrdinskou smrtí mistra Jana Husa a hrdinstvím našich legionářů. Dělí tyto události celá půle tisíciletí. A přece je ona souvislost zřejmá. Přitom jen málokdo si ji u nás letos všiml. Oba příběhy tvoří totiž základní osu našich dějin, anebo spíše cosi jako tětivu, která napíná luk těchto dějin. Bez nich by postrádaly velké spojovací a inspirující téma, které jim dává smysl, totiž souvislost boje za svobodu svědomí jednotlivce s bojem za svěbytnost a posléze samostatnost našeho národa, našeho státu. Bez nich by naše dějiny byly jen nudnými dějinami, dějinami toliko provinciálními, jakých je v Evropě dost, byly by pouhým sledem panovnických dynastií, aristokratických pletich, válek se sousedy. Takto jsou to dějiny věrnosti velkému ideálu pravdy nikoli jako nějaké abstraktní ideje, jako ideologie, ale pravdy jako osobního postoje, za který je třeba ručit, a to i nejvyšší možnou obětí.

Tomáš Garrigue Masaryk právě v den výročí Husovy smrti před sto lety vyhlásil ve švýcarském Curychu válku Rakousku – Uhersku. První legionáři se už tehdy začali formovat v Rusku, Francii a v Itálii a šli do oné války dobrovolně a s vědomím, že nejen nepřátelská kulka či granát, ale i pouhé zajetí znamená jistou smrt. Stejně tak tak jako dobře věděl Jan Hus, že jeho dobrovolná cesta do Kostnice může znamenat smrt na hranici.

Legionáři se k Janu Husovi tehdy výslovně hlásili. Díky jim jsme na konci první světové války stáli na straně vítězů, díky jim jsme získali stát v hranicích, které dodnes znamenají i přímo pro Vás osobně mnoho: Tento kus Slezska se tedy i jejich zásluhou stal součástí československého, dnes českého státu. Vy tady na Těšínsku dobře víte, že tomu tak vůbec nemuselo být.

Ale Jan Hus je nejen českým hrdinou: jím jsme se významně vřadili do dějin reformace, která učinila Evropu kontinentem, ve kterém moc světská a moc duchovní není jednou jedinou mocí, vlastně tedy všemocí. Uvědomujeme si to zvláště silně dnes, kdy se Evropa srovnává s impériem na východě, kde tato podstatná pluralita mocí odevždy chyběla a chybí.

Dějiny ale neskončily první velkou válkou. Je dobře, že si dnes připomínáte i dva hrdiny z Vašeho kraje, kteří položili své životy za znovuoobnovení našeho státu. Právě tito hrdinové dokazují, že ideál pravdy je v našich dějinách něčím konkrétním, za co těm nejlepším z nás stojí obětovat i vlastní život.

Ujišťuji Vás, že vaše bystřické oslavy jsou nesamozřejmou událostí celostátního významu. K tomu, že jste je tak velkoryse připravili, vám blahopřeji. A děkuji Vám jistě i za mnoho našich spoluobčanů.

Váš Petr Pithart